

Kontrollavdelningen
Enheten för foder- och gödselkontroll

Pvm/Datum/Date
23.10.2012

Dnro/Dnr/ DNo
7516/0405/2012

DEN NYA FÖRORDNINGEN OM BEDRIVANDE AV VERKSAMHET INOM FODERBRANSCHEN HAR TRÄTT I KRAFT

Jord- och skogsbruksministeriets förordning 548/2012 om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen träder i kraft 24.10.2012 och ersätter den tidigare förordningen JSMf 712/2008.

Bestämmelserna om foderföretagarnas kvalitetssäkring har blivit allt mer exakta. För att förhindra salmonellasmitta hos människor och djur ska företagarna ta prover av foder och fodrets produktionsmiljö. Foderblandningar för nötkreatur, svin och fjäderfä ska också värmebehandlas. Vid import av foder på den inre marknaden övergår man från myndighetens partispecifika övervakning till företagarnas egen kvalitetssäkring. Ändringarna som gäller provtagning träder i kraft från ingången av 2013 och värmebehandlingen senast efter en två år lång övergångsperiod.

Bestämmelserna om registrering och godkännande av företagarna förblir i regel oförändrade. I förordningen föreskrivs dessutom om godkännandet av företagare i anslutning till den så kallade dioxinövervakningsförordningen (EU/225/2012). Den nya förordningen innehåller också grundläggande bestämmelser om skadliga ämnen, produkter och organismer i foder samt preciseringar av de uppgifter som ska lämnas om foder när det gäller energi- och proteinvärde. En primärproducent ska i fortsättningen vid sidan av uppgifterna om foder också föra in en identifikationsuppgift om foderlagret i sin bokföring.

Undersökningar av salmonella i samband med tillverkning, transport och lagring av foder

Den i förordningen föreskrivna minimiskyldigheten att ta prover för kvalitetssäkringen hör samman med tillverkning, transport och lagring av vissa foderråvaror, till exempel från frön av oljeväxter, eller av foderblandningar innehållande sådana, eftersom dessa foder är förknippade med en större salmonellarisk än andra foder. I bilaga 3 till förordningen ingår en förteckning över särskilt riskbenägna foder i dessa kategorier av foderråvaror. Provtagningskyldigheten gäller foderföretagare och mobila blandare som tillverkar foderråvaror och foderblandningar samt inhemska foderföretagare som lagrar och transporterar bulkfoder. Den i förordningen föreskrivna provtagningskyldigheten gäller inte tillverkare av foderråvaror eller foderblandningar när fodret enbart används på den egna gården.

När foderföretagaren utarbetar sin kvalitetssäkringsplan för provtagningen ska han eller hon utöver den lagstadgade minimiprovtagningen också beakta sin egen faroanalys enligt foderhygienförordningen (EG/183/2005). Med produktionsmiljöprov avses strykningssprov eller dammprov som tas från produktionsstället och -anordningarna, kvarnbilen, transportutrustningen, lagerlokalen eller andra motsvarande utrymmen och som även kan innehålla foder.

Tillverkare av foderråvaror ska för salmonellaundersökningar ta åtminstone ett produktionsmiljöprov i veckan eller ett prov för varje påbörjat 50 000 kilogram, dock åtminstone tre prover per år. Dessutom ska åtminstone ett prov per påbörjat 100 000 kilogram tas från den slutliga produkten.

Kravet gäller inte företagare som enbart tillverkar foderråvaror avsedda att användas i foder för pälsdjur eller sällskapsdjur eller som till exempel sorterar spannmål med såll.

Vid tillverkning av foderblandningar ska prover tas från intagningslinjen för bulkråvaror, från kylsystemet och från bulklastningslinjen. Proverna från produktionsmiljön kan vara färre när foderblandningen granuleras utan ånga. Provtagningsobjekten räknas upp i förordningen. Företagaren kan ändra provtagningsobjekten på basis av sin egen riskbedömning. Ändringarna med motiveringar ska meddelas Evira på adressen rehu.ilmoitukset@evira.fi. Av foderblandningarna ska också tas lastningsprover som undersöks vid behov. En gård som vid tillverkningen av foderblandningar som ska släppas ut på marknaden använder enbart gårdens egna foderråvaror som klassats som riskbenägna ska ta minst ett produktionsmiljöprov för varje påbörjat 50 000 kilogram, dock minst tre prover per år.

Mobila blandare ska ta minst ett produktionsmiljöprov per månad från varje kvarn bil före rengöringen, om det används riskbenägna foderråvaror i foderblandningarna.

Transportföretag ska ta ett produktionsmiljöprov från varje bils lastutrymme åtminstone varannan månad, om det transporteras riskbenägna foderråvaror eller foderblandningar innehållande sådana i bilarna. Proverna ska tas innan bilen rengörs.

Lagringsföretag ska ta ett produktionsmiljöprov från det tomma lagret innan de tar emot riskbenägna foder. Skyldigheten gäller inte företagare som enbart lagrar spannmål.

Krav på värmebehandling

Utöver provtagningskyldigheten ska i Finland tillverkade foderblandningar för höns, broilrar, kalkoner samt nötkreatur och svin värmebehandlas. Tillverkaren ska upphetta fodret till minst 81 °C eller behandla foderblandningen i minst tio minuter i 75 °C. Kravet på värmebehandling gäller inte tillverkare vars årliga produktion underskrider sex miljoner kilogram och inte heller mobila blandare. Kravet gäller inte heller för kompletteringsfoder med mineraler eller vitaminer, flytande eller fuktiga foder. Företagaren får dessutom ansöka om undantag från kravet på värmebehandling för specialfoder. Företagaren ska sända Evira en fritt formulerad ansökan med motiveringar, om värmebehandlingskravet inte lämpar sig för de specialfoder företagaren tillverkar. Kravet på värmebehandling av foder för fjäderfä träder i kraft 24.4.2013 och för foder för svin och nötkreatur 24.10.2014.

Salmonellakontroll vid import på den inre marknaden (= import från EU-länder, Norge, Island) och vid import

Foderföretagare som för in särskilt riskbenägna vegetabiliska foder från den inre marknaden till Finland åläggs att från ingången av 2013 ordna med salmonellakontroll av dessa partier som ett led i sin egen kvalitetssäkring. Företagarna ska utarbeta en riskbaserad kvalitetssäkringsplan där det bland annat fastställs från vilka vegetabiliska foder prov ska tas i samband med ankomsten. Av det foderparti som ska undersökas tas 1 prov för varje påbörjat 50 000 kilogram eller – om fodret levereras direkt till en mobil blandare eller till en gård – 1 prov för varje påbörjat 25 000 kilogram. Proverna ska vara representativa och provtagaren ska ha tillräcklig sakkunskap. För foderpartier som anländer från den inre marknaden behöver man inte längre göra någon förhandsanmälan till Evira.

I samband med import av foder genomförs salmonellakontrollen av särskilt riskbenägna foder alltjämt som officiell tillsyn och en förhandsanmälan om importen av sådana foder måste göras till Evira (rehutuonti@evira.fi). Evira tar prover av importpartierna i enlighet med en riskbaserad tillsynsplan som uppgörs årligen och publicerar på sin webbplats en lista över foder som omfattas av skyldigheten att göra förhandsanmälan. Skyldigheten att göra förhandsanmälan om särskilt riskbenägna foder med avseende på salmonella kommer att gälla korn av säd och produkter framställda av dem, frön från oljeväxter, oljehaltiga frukter och produkter framställda av dem, frön från baljväxter och produkter framställda av dem samt andra frön, frukter och produkter framställda av dem.

Evira ska underrättas om såväl partier från den inre marknaden som om importerade partier i vilka det konstateras salmonella i samband med företagarens egen kvalitetssäkring. För behandling av ett importparti så att salmonellabakterierna förstörs behövs alltså godkännande av Evira och partiet kan tas i bruk först när det har konstaterats vara rent.

Eviras anvisningar om salmonellakontroll vid import/import på den inre marknaden uppdateras före årsskiftet så att de motsvarar de nya rutinerna. Anvisningarna publiceras på Eviras webbplats.

Registrering och godkännande av foderföretagare och företagens identifikationsnummer

I och med den nya förordningen registreras tillverkning av förblandningar och export av foder till länder utanför EU som separata egna verksamheter. Evira har delvis redan kompletterat registreringsuppgifterna så att de motsvarar den nya förordningen. De företagare som exporterar foder eller tillverkar förblandningar, men för vilkas del dessa verksamheter inte syns i Eviras förteckning (förteckningen finns på Eviras internetsida <http://www.evira.fi/portal/se/djur/foder/>), ombeds fylla i blankett B http://www.evira.fi/portal/se/djur/foder/verksamhet_inom_fodersektorn/blanketter/ för komplettering av registreringsuppgifterna.

I den nya förordningen om bedrivande av verksamhet beaktas den s.k. dioxinövervakningsförordningens krav på att anläggningar som på marknaden släpper ut produkter framställda av vegetabiliska oljor, blandade oljor och blandade fetter för att användas som foder måste godkännas. Sådana anläggningar är de som bedriver bearbetning av vegetabilisk råolja, oleokemisk tillverkning av fettsyror, blandning av fetter och tillverkning av biodiesel då det uppkommer foderfraktioner i samband med tillverkningen. Evira godkänner anläggningen på ansökan och utför en inspektion i anläggningen innan beslutet om godkännande fattas.

Evira kan på begäran ge en tillverkare utanför EU ett identifikationsnummer som anges på förpackningen till en foderblandning när den företagare som ansvarar för uppgifterna inte vill märka förpackningen med tillverkarens namn eller firma och adress.

Hänvisningar till lagstiftningen

JSMf 548/2012 om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen
<http://www.finlex.fi/sv/laki/kokoelma/2012/20120548.pdf>

(EU) 225/2012 Kommissionens förordning (EU) nr 225/2012 om ändring av bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 vad gäller godkännande av anläggningar som släpper ut produkter framställda av vegetabiliska oljor och blandade fetter på marknaden för användning i foder och vad gäller de särskilda krav på produktion, lagring och transport av oljor, fetter och produkter framställda därav samt på kontroll av dioxin i dessa
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:077:0001:0005:SV:PDF>

Foderhygienförordning (EG) nr 183/2005
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:035:0001:0022:SV:PDF>

Ytterligare upplysningar

Marja Turunen, tfn 040 838 0214, marja.turunen@evira.fi
Arvo Kinnunen, tfn 040 841 7549, arvo.kinnunen@evira.fi (transportföretag)
Katja Korkalainen, 040 489 3412, katja.korkalainen@evira.fi (primärproduktion)
Anna-Kaisa Airaksinen, anna-kaisa.airaksinen@evira.fi (import på den inre marknaden, import)